

De Morgenzon

herzien 12-10-2019

Vanuit gedeelde zorg
en wederzijds vertrouwen
met ritme en rust
ingeluken
warmte de ander
laten zijn, laten
groeien, laten
worden.



Inhoudsopgave

Geschiedenis van de Morgenster	
Peutergroep De Morgenzon	
Buitenruimte	
Visie en omgang met kinderen.	
Visie Morgenzon	
Cultuur van de Morgenzon.....	
Ritme en Rituelen.....	
Hoofdstuk 1 Hoe ziet de morgenzon eruit	
Beroepskracht- kind ratio	
Verlaten van de stamgroepsruimte	
Opendeurenbeleid	
Verlaten van de stamgroepsruimte	
Pauzes	
Vaste gezichten criterium	
Beleid Veiligheid en Gezondheid	
Hoofdstuk 2 De medewerkers van De Morgenster	
Volgleidsters	
3F taalniveau.....	
Kinder EHBO	
Scholing/coaching.....	
Vrijwilligersbeleid	
Inzet beroepskrachten in opleiding	
Ouderraad	
Klachtenbeleid	
Hoofdstuk 3 De werkwijze van De Morgenster	
Wenbeleid	
Extern wenbeleid	
Intern wenbeleid	
Regels omtrent extra dagen en ruildagen	
Ontwikkelingsstimulering, doorgaande ontwikkelingslijn en ontwikkeling signalering.....	

Hoofdstuk 4 Praktische toepassing van de visie	
Leidster- kind interactie	
De leidster- kind interactie en de emotionele veiligheid	
De leidster- kind interactie en de persoonlijke competenties	
De leidster- kind interactie en de sociale competenties	
De leidster- kind interactie en de overdracht van waarden en normen	
De binnen- en buitenruimte	
De binnen- en buitenruimte en de emotionele veiligheid	
De binnen- en buitenruimte en de persoonlijke competenties	
De binnen- en buitenruimte en de sociale competenties	
De binnen- en buitenruimte en de overdracht van normen en waarde	
De groep	
De groep en de emotionele veiligheid	
De groep en de persoonlijke competenties	
De groep en de sociale competenties	
De groep en de overdracht van normen en waarde	
Activiteitenaanbod	
Het activiteitenaanbod en de emotionele veiligheid	
Het activiteitenaanbod en de persoonlijke competenties	
Het activiteitenaanbod en de sociale competenties	
Het activiteitenaanbod en de overdracht van normen en waarde	
Hoofdstuk 5 Het spelmateriaal	
Het spelmateriaal en de emotionele veiligheid	
Het spelmateriaal en de persoonlijke competenties	
Het spelmateriaal en de sociale competenties	
Het spelmateriaal en de overdracht van normen en waarde	
Hoofdstuk 6 Een dag op de Morgenzon	

Geschiedenis van de Morgenster

In Zutphen bestaat al jaren een antroposofische peutergroep. Deze heeft in 1996 als stichting de naam "De Morgenster" gekregen, naar een bloem die zich opent in de ochtend en zich weer sluit in de middag.

Eind 2001 startte het kinderdagverblijf met een verticale groep en was het kindercentrum een feit. Door veranderingen in beleid van de overheid werd de subsidie voor peuterspeelzalen stop gezet. Dit had als gevolg dat er een harmonisatie traject is gestart om de peuterspeelzaal bij het kinderdagverblijf gedeelte te voegen. De peuterspeelzaal is in de traject omgevormd, zonder zijn eigenheid te verliezen, tot een peutergroep vallend onder de kinderopvangregelgeving. Tegenwoordig bestaat de Morgenster uit een horizontale groep voor kinderen van 0 tot 2,5, genaamd De Sterrengroep, peutergroep De Zonnegroep van 2,5 tot 4 en dreumesgroep De Maangroep voor kinderen van 1,5 tot 2,5 jaar. De laatste groep is een groep waarbij ouders ook aanwezig zijn gedurende de hele ochtend.

De Morgenster is gehuisvest in een historisch pastoriegebouw in de binnenstad van Zutphen. In deze sfeervolle, huiselijke en omhullende omgeving verzorgen wij kinderen van 0 tot 4 jaar. Wij werken vanuit het antroposofisch gedachtengoed en staan open voor elk kind ongeacht geloof of levensovertuiging van ouders of verzorgers. Wij zorgen er wel voor dat we eigentijds en fris blijven zodat we niet verzanden in automatismen en oude overtuigingen.

Peutergroep De Morgenzon

Vanaf 28-8-2018 heeft de Morgenster een peuter speelgroep geopend, De Morgenzon, op Vrije School De Zonnewende in Zutphen.

Dit is een peutergroep voor kinderen in de leeftijd van 2 jaar en 6 maanden tot 4 jaar. Deze groep is geopend op de combinatie dagen dinsdag en donderdag van 8.30-12.30 uur de combinatie maandag en donderdag. Deze peutergroep volgt dezelfde pedagogische visie als de Morgenster. Als we het in dit plan hebben over de visie van De Morgenster bedoelen wij hier ook de visie van de Morgenzon mee.

Visie en omgang met kinderen.

De Morgenzon is een omgeving waar kinderen in de leeftijd van 2 jaar en 6 maanden tot vier jaar een rustige en veilige plek hebben. De ouder die hier voor kiest is een ouder die voor het jonge kind de antroposofische route wil volgen maar ook voor hen die ons zien als een warme plek voor hun kind.

In afstemming met de ouders zorgen de juffen ervoor dat een kind, liefdevol en spelenderwijs wordt ondersteund in het onderzoeken van hun eigen ontwikkelingsweg. We betrekken de ouder bij de ontwikkeling en het ritme van het kind zolang dit past binnen het kader en de visie van onze professionals. Onze visie is geïnspireerd op het antroposofische gedachtegoed die we in de basis volgen en die past bij onze kinderen, ouders en medewerkers waarbij we het vooral "licht" willen houden.

Pedagogisch:

De Morgenzon is een kinderdagverblijf met hoogwaardige kinderopvang waar elk kind in zijn eigen tempo zijn ontwikkeling kan oppakken. Het kind wordt met plezier en liefdevolle aandacht omringt, verzorgd en uitgenodigd om nieuwe stappen te ondernemen.

Maatschappelijk:

De Morgenzon levert kinderopvang aan ouders die zich kunnen vinden in onze visie . We begeleiden en verzorgen de kinderen met liefde , gezond verstand, warmte en creativiteit. We werken in balans en afstemming tussen wat de aarde ons biedt en met de wat kinderen daarin nodig hebben.

Organisatie:

Organisatorisch willen wij een robuuste stichting zijn en vanuit onze eigen kracht kunnen groeien en verbinding zoeken met gelijkgestemden, binnen en buiten de antroposofische kring, binnen en buiten Zutphen. Het personeel van de Morgenzon is goed geschoold op verschillende gebieden. Zij hebben allen een geschikt pedagogisch diploma maar worden ook bijgeschoold door middel van visie avonden en cursussen om hun antroposofische kennis te kunnen verdiepen en vergroten. Op de visie avonden spreken wij over de inhoud van de antroposofie toegepast op het jonge kind en hoe wij deze implementeren op de werkvloer. Door de aandacht en de verbinding die het personeel maakt met elkaar, de kinderen, de ouders en de leidinggevende is de Morgenzon een warme plek om te werken. De juffen geven aan dat het voelt als "thuis komen" wanneer zij op hun werk zijn. Dit geeft aan dat zij hier met veel plezier, rust en passie kunnen werken en zichzelf mogen zijn. De leidinggevende heeft korte lijnen met het personeel, het bestuur, de oudercommissie en de administratief medewerker.

Tot slot:

Wij willen graag dat het kind en de ouder zich veilig, gehoord en gezien voelt. De Morgenzon onderscheidt zich van andere kinderdagverblijven door "aandacht". De mate van aandacht aan het kind en zijn eigen individu vanuit de juffen, de aandacht die de juffen elkaar geven en aan de ouder, de toewijding van het bestuur, de directie en onze administratief medewerker, de aandacht die wordt besteedt aan verjaardagen en de jaarfeesten etc. Wij geloven dat deze aandacht en toewijding het verschil maakt en dat de Morgenzon een blijvend positieve herinnering achter laat bij ouders en kinderen. Een fijne herinnering die een fundament legt onder een gelukkig leven van uw kind

Visie Morgenster/morgenzon

Op de Morgenster werken we vanuit een eigentijdse interpretatie van de vrije pedagogiek die haar wortels heeft in het antroposofisch denken.

Met onze manier van werken sluiten we aan bij de ontwikkeling van het kind. Immers, elke dag ontwikkelt het kind zich weer een beetje verder! Het is onze uitdaging daar steeds voor open te staan en erop in te spelen. We geven dit praktisch vorm op de werkvloer, met de kinderen, en ook in hoe we organiseren en met elkaar als team samenwerken.

Kernwaarden

- gelijkwaardigheid en respect
- transparantie en open communicatie
- een open houding en een warm hart.

Cultuur van de Morgenzon

We creëren een sfeer waarin aandacht is voor de basale behoeften, zoals gezonde biologische voeding, warmte, beweging, rust, en hechting. In het contact krijgen de kinderen veel aandacht, liefde, gezelligheid en speelsheid. Ze voelen dat ze gewaardeerd worden en dat ze mogen zijn wie ze zijn. Elk kind is een pareltje! Zo zorgen we voor hun fysieke en emotionele veiligheid.

Jonge kinderen zijn heel druk met het leren zich te verbinden. Ze kunnen zich met hun lichaam verbinden en zich aarden, door heel veel te bewegen als levensbehoefte, om te ervaren wat je armen, je benen, en een poos later, je handen en vingers kunnen. Ze willen al hun zintuigen voeden -zien, proeven, horen, voelen, ruiken- en óók schoonheid, puurheid en eenvoud ervaren. Het hele proces gaat met vallen en weer opstaan!

De inrichting van de omgeving, de gerichte activiteiten en de vanzelfsprekende activiteiten zijn hierdoor geïnspireerd. Het speelgoed en de speelomgeving zijn afgestemd op de behoeften van het zich ontwikkelende kind. De kleuren zijn bewust niet te fel, de omgeving straalt warmte, harmonie en bezieling uit. Het speelgoed is van natuurlijke materialen en eenvoudig, zodat het kind er zijn fantasie aan kan ontwikkelen. Zo kan een houtblok een auto zijn, een toren of een strijkijzer, al naar gelang het spel.(.. ...)Ook kunnen ze er de seizoenen ervaren, zand, blaadjes, torretjes, bloemen ontdekken en rode wangen krijgen!

Ritme en Rituelen

Kinderen houden van voorspelbaarheid; dat geeft hen rust en vertrouwen. We hechten dan ook veel waarde aan ritme en rituelen. Het geeft het kind 'overzicht' tussen alle indrukken. Het ritme van de dag wordt bepaald door gezamenlijke activiteiten en de eet momenten en rituelen. Het ritme van de jaarseizoenen is een belangrijk thema voor ons handelen en wordt vormgegeven door de seizoentafels en de jaarfeesten.

We gebruiken rituelen om de overgang van de ene ervaring naar de andere soepel te laten verlopen. Zo zijn er bv een 'aan-tafel-ritueel', en een ritueel als een kind jarig is. Ook de jaarfeesten zijn een ritueel. Hoewel de kinderen dat natuurlijk nog niet echt 'begrijpen', ervaren ze wel de bijzonderheid van het betreffende feest.

De ouders spelen een hele belangrijke rol op deze leeftijd en hoewel het bij de Morgenzon anders is dan thuis, willen we de essentiële dingen rondom het kind op elkaar afstemmen en er open overuitwisselen.

De Morgenzon wil een plek zijn waar kinderen zich veilig en verbonden voelen. Een plek waar ontwikkelingsmogelijkheden worden aangeboden, afgestemd op elk kind afzonderlijk en waar het kind tevreden, voldaan en in harmonie met zichzelf weer naar huis toekeert.

Hoofdstuk 1

Hoe ziet de Morgenzon eruit

peutergroep

De Morgenzon bestaat uit 1 groep. De peutergroep heeft een vast leidsterteam waar elke leidster vaste dagen werkt. Daarnaast is er soms ook een stagiaire of vrijwilliger aanwezig die verschillende werkzaamheden verrichten onder begeleiding van de vaste leidsters.

Het aantal aanwezige kinderen in combinatie met de hoeveelheid leidsters hangt af van de beschikbare m² speeloppervlakte per kind. Bij het Landelijk Register Kinderopvang hebben wij 16 kindplaatsen beschikbaar op de Morgenzon.

Wij beschikken over een groepsruimte 70 op de Morgenzon en mogen gelijktijdig opvang bieden aan 16 kinderen. (min 3,5 m² per kind)

Indien de leidster-kind ratio 9 of meer is zullen er altijd 2 leidsters aanwezig zijn vanaf 8.30-12.30 uur. Zijn er max 8 kinderen dan is de leidster alleen. Gelukkig zitten wij in de school en is het lokaal voorzien van ramen waardoor er altijd een reële kans is dat er iemand mee kijkt/binnenloopt.

Buitenruimte

De buitenruimte grenst aan de groepsruimte door middel van ramen en een deur. De leidster haalt alle jassen en schoenen van de gang en geeft deze aan de kinderen. Hier hebben we een ruimte van 75m² (min 3,5m² per kind). Buiten is een zandbak, een houten oventje, bezems, stammetjes, we zetten regelmatig de tent buiten etc.

Beroepskracht- kind ratio

Wij voldoen aan de wettelijke eisen rondom de beroepskracht-kind ratio:

1 pedagogisch medewerker per 8 aanwezige kinderen van 2 tot 3 jaar;

1 pedagogisch medewerker per 8 aanwezige kinderen van 3 tot 4 jaar;

Speciaal voor de berekening van de beroepskracht-kind ratio maken wij gebruik van de IKK-Rekenhulp.

Verlaten van de stamgroep

Opendeurenbeleid

De Morgenzon is gevestigd in de Vrije school De Zonnewende.

De Morgenzon zit in een klaslokaal in de school.

Hier maken we gebruik van 1 groepsruimte, de entree(kapstok en wc) , wc en de gang en buiten speel gebied. Deze staan allen met elkaar in verbinding door de gang. Er is contact onderling tussen leidsters en de juffen van de Zonnewende voor afstemming van een goede sfeer. De juffen van de school en de juffen van de Morgenzon spreken elkaar bij overdracht van een kind. En de sfeer is laagdrempelig om even bij elkaar naar binnen te lopen als er iets is. 2 a 3 keer per jaar zijn de juffen van de Morgenzon kort aanwezig bij de vergaderingen van de juffen van de Zonnewende. Dan worden er eventueel kinderen besproken en de overdracht gedaan, werkwijze etc. Het laten wennen van een kind op de school gebeurt in overeenstemming met de juffen van de Zonnewende en de juffen van de Morgenzon.

Verlaten van de stamgroepsruimte

Kinderen verlaten hun eigen stamgroepsruimtes op de volgende momenten:

Wanneer de kinderen naar de wc moeten

Wanneer de kinderen buiten gaan spelen op onze omheinde buitenspeelplaats.

Kinderen hebben hier de mogelijkheid om hun energie kwijt te kunnen. De buitenruimte biedt vele mogelijkheden om de grove motoriek van kinderen te stimuleren. En zintuiglijke ervaringen op te doen door andere materialen die hier aanwezig zijn en bijvoorbeeld de wind die kinderen op hun wangen voelen.

Wanneer de kinderen gaan wennen/kijken bij groep 1 van de school.

Pauzes

Aangezien de leidsters nooit langer dan 5 uur aaneengesloten werken zijn pauzes van de juffen niet nodig.

Beleid Veiligheid en Gezondheid

Jaarlijks maken wij een risico inventarisatie van het gebouw en de omgeving. Dit is een instrument wat ons goed laat kijken naar alle mogelijke kleine en grote risico's die het pand, onze manier van werken, de omgeving en het beleid met zich mee brengt. Als deze is uitgevoerd bespreken we dit in de vergadering en maken aanpassingen indien nodig.

Vervolgens is er een verslag gemaakt Beleid Veiligheid en gezondheid die de nieuwe wet IKK vereist.

De medewerkers van De Morgenzon

Volgledsters

Zoals wij hierboven al aangaven, kinderen hebben veel belang bij vertrouwde leidsters. Dit geeft kinderen veel herkenning en daarmee een gevoel van emotionele veiligheid. Om de ontwikkeling van kinderen goed te kunnen volgen, moet de leidster het kind echt goed kennen. Het werken met volgledsters/mentor helpt hierbij.

Volgledsters wil zeggen dat wij de kinderen koppelen aan een volgledster. Dit is een leidster die op de groep van het kind staat. Wij koppelen de kinderen aan de leidster die het kind het meeste ziet gedurende de week. In de praktijk houdt dit in dat Nina mentor is van alle kinderen van de maandag/ woensdag groep en Karin de mentor van alle kinderen van de dinsdag/donderdag groep. Tijdens de intake wordt kenbaar gemaakt wie de volgledster van het kind zal zijn. Wij streven ernaar dat het intakegesprek met de volgledster ingepland wordt.

De rol van de volgledster/mentor is om het welbevinden en de ontwikkeling van haar kinderen te volgen en de bevindingen periodiek met de ouders te bespreken. Indien er, met toestemming van ouders, contact is met externe professionals, voert de mentor van het kind deze taak uit.

Wij maken gebruik van het kind volgsysteem gemaakt door Lois Eijgenraam. Deze is specifiek gemaakt voor de antroposofische kinderopvang.

3F taalniveau

De IKK stelt ook dat alle medewerkers qua taal op 3F niveau moeten zijn. Als de leidster het gewenste niveau in haar bezit heeft zal zij bijgeschoold worden tot het niveau 3 F. Nina en Karin zijn beide HBO geschoold en voldoen dus aan de 3F eis.

1 Volgledster is een andere benaming voor mentor. Hiermee wordt het mentorschap bedoelt

Kinder EHBO

De leidsters van de Morgenzon zijn in het bezit van de EHBO. Een van de twee leidster is in bezit van de BHV. Deze worden elk jaar opnieuw getoetst. Vanaf dit jaar is specifieke kinder EHBO een vereiste vanuit de IKK. Al onze vaste leidsters zijn inmiddels in het bezit van dit certificaat. Kinder-EHBO die volgens de wet IKK nodig is om specifiek in te gaan op het lichaam van het jonge kind.

Scholing/coaching

Zie scholingsplan De Morgenster

_ 3 f taal niveau, beide dames zijn 3F geschoold.

_ EHBO/BHV, beide dames hebben beide diploma's en gaan mee met het jaarlijkse scholingsprogramma van de Morgenster.

_ coaching, de beide dames gaan mee in het coaching programma van de Morgenster door Lois Eijgenraam.

_ de beide juffen zijn aanwezig bij onze visie avonden. 6 keer per jaar. Hierin bespreken we onze visie en bespreken we de antroposofie, de kern en waarom we de dingen doen zoals we ze doen. We proberen hiermee ons handelen bewust te houden/maken.

Vrijwilligersbeleid

Zoals stagiaires bij ons een contract hebben met duidelijk omschreven taken hebben vrijwilligers dat ook. Wij volgen het vrijwilligersbeleid die wij hebben opgesteld. Wij zijn blij met de extra hulp en inzet en maken met de vrijwilliger afspraken over welke taken zij doet en leggen dat vast in een vrijwilligerscontract. De vrijwilligers worden niet meegenomen in de berekening van de beroepskracht-kind ratio. Conform de wetgeving hebben vrijwilligers ook een VOG (Bewijs van goedgegedrag van de gemeente). Vanaf 1 maart 2018 gaat het Personenregister Kinderopvang in werking treden. De vrijwilligers zullen dan een nieuwe VOG aanvragen en zich zelf inschrijven in het Personenregister met hun DigiD. De Morgenzon zal alle vaste medewerkers, dus ook de vrijwilligers, koppelen middels eHerkenning aan de organisatie en zo worden ook de vrijwilligers opgenomen in het Personenregister Kinderopvang. <https://duo.nl/campagne/personenregister-kinderopvang.jsp>

Inzet beroepskrachten in opleiding

De Morgenster/zon is een erkend leerbedrijf. Wij bieden pedagogisch medewerkers in opleiding de mogelijkheid om bij ons stage te komen lopen. Per groep kunnen er maximaal 2 stagiaires per dagdeel geplaatst worden.

De leidinggevende voert het intakegesprek met de stagiaire. De wederzijdse verwachtingen worden in het gesprek op elkaar afgestemd en er wordt een indruk van De Morgenster/Morgenzon gegeven. De leidinggevende geeft aan wie het mentoraat van de stagiaire op zich zal gaan nemen en de stagiaire zal gaan begeleiden.

Bij de intake wordt aangegeven dat, bij lage kind aantallen wanneer de groep door 1 leidster gedraaid kan worden, er een beroep gedaan wordt op de stagiaire, als extra paar ogen op de groep, om te voldoen aan het 4-ogen-principe. De Morgenster zet stagiaires alleen boventallig in. Stagiaires worden niet formatief ingezet.

Takenpakket stagiaires Morgenster/zon:

Op de Morgenster hechten wij veel waarde aan stagiaires. Wij nemen hen erg serieus en besteden veel tijd en aandacht aan het inwerken van deze stagiaires. Zo verwachten wij ook van hen volle inzet en toewijding om het beste uit hun stage tijd te kunnen halen.

Wij hebben vanzelfsprekend stagiaires van verschillende niveaus. Hun schoolniveau maar ook hun sociale en emotionele niveau is voor ons leidend binnen het begeleiden van deze stagiaires.

Het algemene takenpakket van de stagiaire is:

- Rust brengen op de groep door met de kinderen te spelen, te communiceren en ze aandacht te geven
- Als er buiten wordt gespeeld gaan de stagiaires altijd mee naar buiten
- De stagiaires mogen de kinderen eten geven en smeren hun broodjes
- De stagiaires mogen de tafel dekken voor de broodmaaltijd en ruimen af.
- De stagiaires doen huishoudelijke taken zoals het doen van de was, het vouwen van de was, boodschappen en opruimen.
- De stagiaires zullen bij ons ook veel observeren en kijken naar het kind. Hiervan leren zij erg veel over de groepsdynamiek en de ontwikkeling van het individuele kind.
- Verschonen, de stagiaires mogen de luiers van de kinderen verschonen. In het begin zal er een begeleidster hen ondersteunen hierbij totdat de stagiaire capabel genoeg is dit zelf te doen.
- Stagiaires krijgen bij de start van hun stage ons zogenaamde “stagemapje” opgestuurd. Hierin staat aangegeven hoe ons dagritme er uit ziet, welke liedjes wij zingen etc.
- Verder passen we de taken van de stagiaires aan de opdrachten aan die zij krijgen vanuit school.

Ouder commissie

De Morgenster/zon heeft een oudercommissie. Deze bestaat nu uit 3 leden van de Morgenster én 2 leden vanuit de Morgenzon. Minimaal 3x per jaar wordt er vergadert.

De OC krijgt hier de ruimte om zaken in te brengen die zijn van belang achten. Ook heeft de directie de taak om veranderingen omtrent pedagogisch beleid, prijzen, personeel en diverse andere zaken voor te leggen aan de OC. De OC is niet leidend maar mag wel advies uitbrengen.

Klachtenbeleid

Heeft u een klacht dan kunt u op **onze website** terecht voor de procedure en een eventueel klachtenformulier. www.morgensterzutphen.nl

- **De werkwijze van De Morgenzon**

Extern/Wenbeleid

Extern wenbeleid wil zeggen dat er een nieuwkind komt wennen bij De Morgenzon. Er wordt in overleg met de ouders een wenschema opgemaakt met de volgleidster van het kind. Dit wenschema wordt tijdens de intake gemaakt/besproken. Hierin wordt gekeken naar de wensen van kind, ouders en leidsters en de mogelijkheden binnen de groep.

De eerste keer kan het kind samen met 1 ouder komen wennen. De 2 keer blijft de ouder een half uurtje zitten en laat het kind dan bij de leidsters om lekker zelf te gaan spelen. De derde keer blijft de ouder even 5 minuutjes zitten om het kind te laten acclimatiseren en vertrekt vervolgens.

Dit is een natuurlijk een richtlijn die wij hanteren. Het spreekt voor zich dat elk kind anders is en dat ook het wenbeleid aangepast kan worden. Dit zal altijd gebeuren in overleg met ouder en leidster. Wij adviseren wel het wennen niet te rekken. Dit creëert vaak verwarring bij het kind.

Vakanties/ruilen

De kinderen komen bij de Morgenzon op vaste ochtenden, de dinsdag en donderdag combinatie én de maandag en woensdag combinatie. Hierdoor is het niet mogelijk om te ruilen of wisselen van dagdelen. Wij vinden het pedagogisch niet verantwoord om een kind voor een enkele keer op een groep te zetten met totaal andere kinderen en dynamiek. Hierom ruilen wij niet van dagdelen wanneer een ouder een kind een keer niet kan brengen en hiervoor een andere dag in de plaats zou willen.

De Morgenzon is alle schoolvakanties gesloten. Zo ook alle officiële feestdagen.

Ontwikkelingsstimulering, doorgaande ontwikkelingslijn en ontwikkeling signalering

Soms zien we een kind dat een langere periode opvallend ander gedrag vertoont. De leidsters bespreken dan met elkaar of ze dit herkennen en hoe ze hier mee om kunnen gaan en hoe ze het kind kunnen ondersteunen. De leidsters zullen het kind observeren. Wij volgen de kinderen in hun ontwikkeling door het invullen van beknopte observatieschema's. Deze zijn gemaakt door Lois Eijgenraam. Dit volgsysteem is gestoeld en specifiek ontworpen voor de antroposofisch pedagogiek.

Ouders hebben in ieder geval een gesprek rondom de 3^{de} én 4^{de} verjaardag van hun kind. Wanneer dit als nodig/zinvol wordt ervaren kan er altijd op een ander moment een gesprekje gepland worden.

In bijzondere gevallen zullen zij de ouders attenderen op de mogelijkheden van verdere begeleiding bij andere instanties. Bijvoorbeeld naar Centrum Jeugd en Gezin Zutphen. In het Centrum voor Jeugd en Gezin kun je terecht met al je vragen over opvoeden en opgroeien voor kinderen van 0 tot 23 jaar.

<https://www.cigzutphen.nl>

of naar Integrale Vroeghulp. Je bent bezorgd over de ontwikkeling of het gedrag van jouw kind, maar je weet niet wie je daarbij kan helpen. Of is het minder duidelijk? Zegt je gevoel dat er iets met je kind aan de hand is, maar weet je niet precies wat? Wacht niet af en bespreek je vragen en zorgen met de mensen van Integrale Vroeghulp of een expertiseteam 'jonge kind'. Juist als je kind nog klein is, zijn zij er voor jouw kind en voor jou.

<http://www.integralevroeghulp.nl/ouders/integrale-vroeghulp/>

Om de leidsters alert te houden op de signalen kindermishandeling, wordt de signalenlijst uit de meldcode jaarlijks met de leidinggevende besproken. Het laatste overleg waarin de signalenlijst uit de meldcode is besproken, was 11-7-2019. Beide juffen hebben de app "meldcode kindermishandeling".

Doorgaande ontwikkelingslijn

Voor een doorgaande ontwikkelingslijn vinden wij het belangrijk om een goede overdracht te geven aan de basisschool en BSO waar het kind heen zal gaan. Drie maanden voordat het kind de leeftijd van 4 jaar bereikt, vullen wij het Zintuigenoverdrachtsverslag in. Dit is een instrument die helpt om de overgang van kinderdagverblijf naar basisschool en BSO zo soepel mogelijk te laten verlopen. In het eindgesprek bespreekt de volgleidster het overdrachtsverslag met de ouders. Aan de ouders wordt een (of twee) extra kopie(s) van het verslag meegegeven met het verzoek deze te overhandigen aan de basisschool indien van

toepassing, de BSO. Wij staan open voor een telefonische overdracht aan de basisschool wanneer de school hier behoefte aan heeft, maar zullen ten alle tijden eerst toestemming vragen aan de ouders alvorens wij de basisschool inhoudelijk te woord staan.

Wanneer een kind van De Morgenzon doorstroomt naar VrijeSchool De Zonnewende of Vrije School De Berkel, is het bezoeken van onze opvang voor ouder en kind vaak een eerste ontmoeting met antroposofische pedagogie.

Net als bij De Zonnewende is onze opvang gericht op een evenwichtige ontwikkeling van denken, voelen en willen. Wij vinden beide dezelfde Kernwaarden belangrijk. Doordat De Zonnewende, De Berkel en De Morgenster allemaal een antroposofische grondslag hebben, verloopt het doorstromen soepel en dit komt ten goede aan de doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen.

- **Praktische toepassing van de visie**

Gelijkwaardigheid en respect.

Door de medemens met respect tegemoet te treden, plant en dier met verwondering en interesse te benaderen en met aandacht om te gaan met voeding, inrichting en spel materiaal, proberen we eerbied krachten te wekken en aan te sluiten bij de gevoelens van eerbied en verwondering, die het kind van nature bezit. Een leidster die zelf vol verwondering, eerbied en aandacht in het leven staat draagt dit over op kinderen.

In dit hoofdstuk beschrijven wij onze praktische toepassing van onze visie vanuit de vier basisdoelen uit de Wet Kinderopvang. In de Wet Kinderopvang is opgenomen wat verantwoorde kinderopvang is, namelijk;

- Het in een veilige en gezonde omgeving bieden van emotionele veiligheid aan kinderen;
- Het bevorderen van de persoonlijke competenties van de kinderen;
- Het bevorderen van de sociale competenties van de kinderen;
- De socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen.

Door de bovengenoemde vier basisdoelen te koppelen aan 5 vormen van pedagogische inzet, beschrijven wij concreet en praktisch onze werkwijze:

- Leidster- kind interactie
- De binnen- en buitenruimte ofwel de fysieke omgeving
- De groep

- Het activiteitsaanbod
- Het speelmateriaal

Leidster- kind interactie

De leidster-kind interactie en de emotionele veiligheid

Open communicatie naar de kinderen

In de open communicatie naar de kinderen proberen we eerlijk te zijn. Hierbij proberen we de kinderen als volwaardig (kind) persoon te benaderen. Dit doen we door onder anderen op ooghoogte te communiceren met kinderen met gewone stem en te luisteren naar wat ze zeggen. Daarnaast trachten wij ook in de communicatie naar de kinderen congruent te zijn. Daarmee bedoelen we dat we niet blij voordoen als we ons boos voelen. Niet dat we al onze boosheid over de kinderen uit storten maar dat we het benoemen zonder dat je het kind ermee belast. Hiermee proberen we congruent te blijven in de onverbale en verbale communicatie waardoor het kind zich veiliger voelt. In de communicatie naar kinderen proberen we ook de intentie achter het gedrag van het kind te benoemen zodat hij zich ook werkelijk gezien voelt. Bijvoorbeeld kind loopt naar ander kindje toe pakt iets af en ander kindje begint hard te huilen. Dan benoemen we de intentie van het kindje dat iets afpakte “ je wilt dat ook graag hebben he?” en tegen het ander kindje jij vind het niet fijn dat je speelgoed werd af gepakt. En dan weer tegen het eerste kindje “Zullen we het even vragen of je het terug mag”

Individuele aandacht

Ieder kind heeft zijn eigen aard. Het is voor elk kind heerlijk om gezien te worden in z'n eigenheid op dat moment. De ene keer zal de leidster dan ook zorgen dat een kind lekker kan glijden of klimmen en de andere keer dat het in een afgeschermd hoekje ongehinderd kan spelen.

Als leidster leren we een kind steeds beter kennen en leren we inspelen op het kind als het b.v. opgewekt is of het moeilijk heeft op een dag. Voor het ene kind betekent dit bijvoorbeeld dat het meer aanmoediging, en voor het andere kind dat het veel grenzen nodig heeft. Ook kan het zijn dat we meer individuele momenten inbouwen; met een leidster een toren bouwen, boodschappen doen of tafel dekken etc.

De leidster- kind interactie en de persoonlijke competenties

We moedigen het kind aan tot zelfstandigheid als het kind aangeeft hieraan toe te zijn b.v. jas en schoenen zelf aantrekken/uitdoen, zelf naar de wc gaan etc. en waarderen het kind in z'n initiatieven. Het kan zijn dat we op het moment dat een kind met een

initiatief komt hier moeilijk op in kunnen gaan, dan zullen we dit aangeven of vertellen wanneer het wel kan.

De leidsters benaderen de kinderen op een respectvolle manier. Ze zien de eigenheid van elk kind en benieuwd en respecteert de grenzen die het kind aangeeft. De leidsters gaan respectvol om met de hen omringende wereld. De handelingen doen ze met aandacht.

Voorbeelden:

Een kind mag zichzelf zijn en zich in zijn eigen tempo ontwikkelen.

we spreken met normale stem tegen de kinderen.

In de eerste zeven levensjaren staat het kleine kind geheel open voor de wereld. Vol vertrouwen laat het die wereld binnen stromen.

Het kleine kind is gevoelig voor de intenties en de innerlijke houding van de opvoeders. Het beweegt mee met de bewegingen die de opvoeder maakt en bootst ze vervolgens na.

Nabootsing is in die zin niet een passief kopiëren maar een activiteit waarbij het hele organisme betrokken is. Het is een actief opnieuw scheppen.

Praktisch:

Voor de leidsters betekent het dat het belangrijk is dat ze alle handelingen met aandacht doen zodat het kind vanuit enthousiasme mee wil doen. Het is niet hun rol om opdrachten te geven en gestructureerd dingen aan te leren maar om vanuit de totale persoonlijkheid te zijn en het kind voor te leven.

Voorbeelden:

Een van de leidsters zal de hele maaltijd in alle rust aan tafel blijven zitten, eten, praten en luisteren naar de kinderen en misschien een liedje zingen of een vingerspelletje doen. Steeds is er dus één leidster die hierin het voorbeeld geeft voor de kinderen. Een andere leidster zal de dingen doen die tussendoor komen zoals sap inschenken, plassen met een kind etc.

We luisteren als een kind ons iets vertellen wil, nemen dat serieus en praten op een respectvolle manier met het kind.

De leidster- kind interactie en de sociale competenties

Om een bijdrage te kunnen leveren aan de sociale ontwikkeling van kinderen, is het van het grootste belang om de sociale interacties van kinderen goed te observeren. Zo krijgt de leidster een idee van de manier waarop sociale interactie en sociale ontwikkeling in jouw groep kinderen concreet vorm krijgt. Onze aanwezige vrije spelmomenten bieden de leidsters de mogelijkheid om kinderen te observeren en te verkennen waar de interesse en behoeftes liggen.

Tijdens het spel kan elk kind zijn eigen naar eigen behoefte zijn spel vorm geven. Soms help of ondersteun de leidsters dit door in te gaan op de behoefte. Bijvoorbeeld bij conflicten. Als leidster moet je kinderen de mogelijkheid geven om sociale conflicten zelf op te lossen.

Wanneer kinderen het conflict oplossen met agressie of fysiek overwicht en geen andere manier van oplossen kennen, grijpt de leidster in met als doel, kinderen

alternatieven bieden waarmee hun sociaal interactieprobleem beter kan worden opgelost.

Als leidster ben je een voorbeeldmodel en als leidster dien je je bewust te zijn dat je gedrag voor kinderen een imiteerbaar alternatief dient te bieden.

De leidster-kind interactie en de overdracht van waarden en normen. Leidsters leren kinderen normen en waarden eigen maken door gedragscontrole. Zij geven duidelijk en consequent aan wat de grenzen en verwachtingen zijn, passend bij de leeftijd van de kinderen.

Onze leidsters zijn zich bewust van wat ze als 'normaal' zien en hoe ze hun eigen normen en waarde vanuit onze antroposofische grondslag, overbrengen aan de kinderen. We realiseren ons dat 'voorleven' en—' nabootsen' de meest belangrijke vorm van leren is op deze leeftijd. Daarom is er veel aandacht voor onze eigen houding, onze eigen leerpunten en werken we met elkaar als team, om elkaar aan te kunnen vullen.

Om autonomie te stimuleren moedigen de leidsters kinderen aan een eigen mening te formuleren en betrekken ze het kind actief bij het oplossen van problemen.

Als kinderen vroeg met elkaar en elkaars verschillen leren omgaan, staan ze later ook meer open voor diverse omgevingen. Hierin hebben leidsters een rol. Zij hebben een steunende, sturende, stimulerende, maar ook om een positieve houding tegenover diversiteit, zelfkennis van de eigen socialisatie, en een reflectieve houding.

De binnen- en buitenruimte en de emotionele veiligheid

Een goede sfeer helpt om kinderen een veilig gevoel te geven zowel binnen als buiten. Binnen de ruimtes van De Morgenzon hebben kinderen de mogelijkheid om zich in alle rust terug te kunnen trekken of kan er door de leidsters rust ingebouwd worden.

Voorbeelden:

- Het is een groot klaslokaal en kinderen kunnen zich een beetje terug trekken in de hoekjes die gecreëerd zijn in het lokaal. Of door hutjes die door de juffen gebouwd worden. Op die manier kan er een 'stille' plek ontstaan voor de kleinere kinderen of kind die rust nodig hebben.
- In de buitenruimte kan een kind dat even rust wil, op schoot komen zitten, een hutje krijgen of eventjes binnen zijn met de juffie die aan het opruimen is.

De binnen- en buitenruimte en de persoonlijke competenties

De buitenruimte biedt mogelijkheden voor het ontwikkelen van persoonlijke competenties. Kinderen die meer actie willen, klimmen op de boomstronken of spelen in de zandbak.

De binnen- en buitenruimte en de sociale competenties

De buitenruimte biedt kinderen volop de mogelijkheden om sociale competenties te ontwikkelen. Er is veel te zien en kinderen kijken graag naar elkaar maar “een frisse neus doet wonderen” Er worden taartjes gebakken en soep gemaakt met zand, takjes, blaasjes evt water.

De binnen- en buitenruimte en de overdracht van normen en waarde

Normen zijn concrete richtlijnen voor het handelen; ze regelen het dagelijks sociale verkeer. Het zijn algemeen aanvaarde gedragsregels. Binnen De Morgenzon geeft onze eigentijdse interpretatie van de vrije Pedagogiek duidelijke richting welke gedragsregels wij aanvaardbaar vinden. Het samen zorgen voor de binnen- en buitenruimte, vinden wij bijvoorbeeld erg belangrijk.

(...) Samen zorgen voor de ruimte is een vorm simpele manier waarop wij normen en waarde overbrengen bij de kinderen.

Voorbeeld:

- Bij het opruimen dekken we de poppen in hun bedje toe, maken het keukentje gezellig etc. om zo een aangename sfeer te scheppen en de kinderen uit te nodigen om ook zorg te hebben voor het speelgoed.

De groep en de emotionele veiligheid

Nadat de ouders s ochtends zijn vertrokken, worden de kinderen welkom geheten met een liedje 'Goedemorgen lieve ... , wat fijn dat jij er bent). Op deze manier is het gemakkelijk voor iedereen om een plekje te voelen in de groep van die dag. Eveneens vertellen we welke kinderen die dag door ziekte of vakantie afwezig zijn.

De groep en de persoonlijke competenties

We creëren een veilige omgeving, waarin het kind zich verbonden kan voelen met de mensen en met dat wat er om hem heen is. Vanuit deze basis kan hij zelf zijn eigen mogelijkheden gaan ontdekken.

Elk kind is uniek en heeft zijn eigen tempo en stijl van ontwikkelen. Daarnaast kent elke leeftijdsfase zijn eigen behoeften en specifieke uitdagingen om bepaalde zaken te leren. Een dreumes vraagt een andere benadering dan een peuter. Het is aan de begeleiders om kennis te hebben van deze behoeften en in te spelen op wat het kind op dát moment van hen vraagt. Vraagt het veiligheid? Vraagt het een uitdaging? Vanuit deze manier van kijken, begeleiden we de kinderen. Dit stelt eisen aan de begeleiders, onder meer op het vlak van kennis van het kind, sensitiviteit, flexibiliteit en zelfreflectie.

De groep en de sociale competenties

Kinderen spelen op een peuterachtend veel naast elkaar maar ook mét elkaar.. In het spel komen ze elkaar tegen. Hebben soms pret, soms is er ook strijd. Dit synchroon spelen is de eerste stap naar de ontwikkeling van echt sociaal samenspel.

De groep en de overdracht van normen en waarde

De waarden die gelden voor de benadering van de kinderen gelden ook voor de omgang met en tussen volwassenen, zowel in als buiten de organisatie. Immers, net als ieder kind is ook de volwassene en opvoeder een mens in ontwikkeling. Er is sprake van één congruente benadering, uitgaande van de authenticiteit van mensen: je mag worden wie je bent en de Morgenzon sluit daarbij aan.

Activiteitenaanbod

Activiteiten die we doen met de kinderen

Zelfs als er niets buitengewoons in onze dag verweven is, is een ochtend op de peutergroep, net als thuis, gevuld met vele bezigheden. Spelen; alleen of met elkaar, samen eten, verschoond worden of naar de wc gaan, de juffies helpen met tafels en stoelen poetsen, dromen..... een dag vult zich vanzelf.

Elke ochtend maken we zelf brood. Rondom de tafel zitten we dan en iedereen "kneedt" z'n eigen deegbolletje en zingen we liedjes over bakkertjes en broodjes die in de oven bakken. Is het brood gerezen dan bakken we het en eten het op bij de broodmaaltijd.

Het vrije spel staat centraal. Ook zingen we liedjes en versjes, doen we een kringspelletje. En kinderen kunnen, als ze willen, knutselen met verschillende soorten papier, krijtjes, verf, wol, potloden. We werken procesgericht, het gaat om het ontdekken van het materiaal en niet om een eindresultaat.

Soms kleuren we een dag wat anders. Wij voelen ons vrij de dag anders in te delen als de groepsdynamiek hier om vraagt.

Het activiteitenaanbod en de emotionele veiligheid

Rust

Een klein kind gedijt goed in een sfeer van rust. Daarin kan het ongestoord, zonder afgeleid of gestuurd te worden, zichzelf en de wereld om hem heen ontdekken. In deze ongestoorde

sfeer van rust kan de ontdekkingsdrang, nieuwsgierigheid en verwondering van het kind zich uitleven.

Op de groep kunnen er veel kinderen zijn en er is dus altijd drukte. De leidsters proberen in hun handelen rust uit te stralen en door de dag heen voor alle kinderen steeds weer momenten van rust te creëren soms voor de hele groep samen, vaak ook voor een individueel kind.

Voorbeelden:

- Voorleesmoment of hand- en vingerspelletjes op schoot of met meerdere kinderen.
- We spelen elke ochtend wel buiten, tenzij erge kou of nattigheid dit in de weg staat.
- Even alleen tekenen aan de grote tafel.

Ritme en Rituelen

- Kinderen kennen de wereld nog niet. Om vertrouwen te krijgen in die wereld kan een kind veel steun en houvast ontleen aan een vaste volgorde, een vaste dagindeling en vaste gewoontes en rituelen. Momenten van (in)spanning en ontspanning, binnen en buiten wisselen elkaar door de dag heen ritmisch af. Door herhaling van de handelingen ontstaat herkenning bij het kind en dat biedt een gevoel van veiligheid en vertrouwen, ofwel een gevoel van emotionele veiligheid.
- Overgangen door de dag heen worden begeleid door vaste liedjes (ora viva tafel dekken, tafel dekken.., mooi rode appeltjes van tiereliere liere..., het is opruimtijd..) zodat ze herkenbaar zijn voor alle kinderen. Overgangen zijn vaak moeilijk maar door het zingen van een passend en herkenbaar lied gaat de ene situatie vaak vloeiend over in de volgende.
- Naast het ritme van de ochtend is er ook het jaarritme met de seizoenen en jaarfeesten.

Praktisch:

Elke ochtend heeft in groten lijnen hetzelfde ritme. Zodat de dag voorspelbaar wordt voor een kindje en hij zich daarin kan ontspannen. Het in- en uitademen van de groep wordt afgewisseld door vrij spel en bv kringspel, vingerspelletjes, liedjes, binnen en buiten spelen.

Voorbeelden:

- Iedere dag verloopt van broodjes kneden, spelen, appeltjes eten, spelen, brood eten, buiten spelen en afronden van de ochtend.
- Rondom de jaarfeesten zingen we steeds dezelfde liedjes en spelletjes.
- Liedjes herhalen we in ieder geval drie weken zodat de kinderen ze in zich op kunnen nemen en laten indalen.

- Het activiteitenaanbod en de persoonlijke competenties
- Morgenzon biedt een gevarieerd activiteitenaanbod op het gebied van creativiteit, muzikaliteit, bewegen, cognitieve ontwikkeling, taalontwikkeling, de motoriek en de eerste rekenprikkelers.
- Wij stimuleren de fysieke ontwikkeling ofwel de motorische en zintuiglijke ontwikkeling. In het aanbod is ruimte voor vrij spel en bewegen in onze uitnodigende binnen- en buitenruimte. Activiteiten waarin kinderen worden begeleid bij het opzoeken van hun grenzen.

Wij stimuleren de taalontwikkeling. Wij lezen op alle groepen voor en beginnen hier al vroeg mee zodat de beginnende geletterdheid gestimuleerd wordt en het kind nieuwe woorden leert.

Wij stimuleren een Gezonde leefstijl. In je activiteitenaanbod meenemen dat kinderen helpen bij de bereiding van een gezonde maaltijd. Wij bieden de kinderen biologisch fruit en ons zelfgebakken biologische brood met gezond beleg. Er wordt gezongen over de mooie appels en ze worden gepoetst door de kinderen.

Wij stimuleren executief functioneren en zelfregulatie: Spelsituaties zijn ideaal voor de ontwikkeling van executieve functies en zelfregulatie. Voor jonge kinderen is vooral fantasiespel een goede manier om te oefenen en te bespreken. Het werken met typisch antroposofisch speelgoed dat eenvoudig is van vorm en van natuurlijk materiaal, biedt hier goede mogelijkheden voor.

Opruimen is ook een manier van stimulering van executief handelen door het geven van opruimtaakjes.

Het activiteitenaanbod en de sociale competenties

Het vrijespelen biedt zoveel afwisseling dat het gerust een of ander halfuur kan duren voordat er helemaal opgeruimd wordt. Vrije spelmomenten bieden volop de mogelijkheid om sociale competenties op te doen.

Door het vrijespelen – zowel binnen als buiten – leert een kind op een natuurlijke manier:

- om te gaan met het aangeboden materiaal;
- om te gaan met de andere spelende kinderen;
- te geven en te nemen;
- te wachten;
- initiatief te nemen;
- te observeren;

Het activiteiten aanbod en de overdracht van normen en waarde

Eerbied krachten wekken en aan te sluiten bij de gevoelens van eerbied en verwondering, is een van de belangrijkste waarde binnen De Morgenzon. Dit kun je terug zien in ons activiteiten aanbod. Door het jaar heen vieren we de jaarfeesten en sluiten daarbij sterk aan bij het natuur beleven van het kind. We kijken naar alles wat de natuur ons ieder seizoen brengt; de bloesems en bloemetjes in de lente, de jonge dieren, de vogels die hun nestjes bouwen. Bloeiende bloemen in de zomer, de vliegen, de bijtjes en de vlinders. We zingen over de zee en het strand en luisteren naar de zee die we in een schelp kunnen horen. In de herfst zijn het de spinnetjes en hun prachtige webben, de eikels en kastanjes die we in onze liedjes bezingen. En in de winter kijken we naar de sneeuwvlokken, ijs wat op de waterplas ligt en we zingen over de knolletjes diep in de aarde.

Voorbeeld:

- Brood kopen we in de winkel. Maar wat een wonder is het als we zelf meel, gist, water en zout samenvoegen. Het deeg kneden, laten rijzen en bakken en dan uiteindelijk ons zelf gebakken brood kunnen eten.
- Als we knutsel materiaal aanbieden zoals papier, verf, wol, dan doen we dit vanuit de intentie om het kind de gelegenheid te bieden zich de handelingen en het plezier daarbij eigen te maken. Als er al een eind product ontstaat, dan ontstaat dit uit het kind zelf.

Hoofdstuk 5 Het spel materiaal

Het spel materiaal en de emotionele veiligheid

Het speelgoed is eenvoudig van vorm. Een pop heeft soms geen ogen en geen mond en bij andere poppen zijn deze summier aangegeven. Daardoor kan een pop alle stemmingen hebben. Het kind kan zich verplaatsen in de pop doordat de pop zonder gelaatsuitdrukking ruimte geeft voor het met fantasie invullen van de emotie die het kind heeft.

Het spel materiaal en de persoonlijke competenties

Het speelgoed in de peutergroep is eenvoudig van vorm en van natuurlijk materiaal. Onder natuurlijk materialen verstaan we katoen, zijde, wol, linnen, fluweel, hout, emaille.

Bovendien ook zand, water, schelpen, kastanjes, stenen, dennenappels.

Alle natuurlijke materialen hebben een eigen kwaliteit, een eigen kleur, vorm en

temperatuur. Het is goed voor kleine kinderen om deze kwaliteiten spelenderwijs te leren kennen.

Een auto heeft meestal geen deuren en geen lampen e.d. Is nog niet zo gevormd dat alles erop en eraan zit. Het doet een appel aan de fantasie van het kind om deze te kunnen zien, om ze er zelf bij te fantaseren.

Een houten kistje kan een boot zijn, of een bed, of een huis, of een (verhuis) auto. Je kan er ook opklimmen en vanaf springen. Met twee kistjes en een plank zijn de mogelijkheden nog groter.

Wanneer een peuter in vrijheid speelt, dan kan hij ontdekken, ervaren, uitproberen, herhalen, nabootsen, fantaseren.

Er is volop beweging in zijn spel. Er wordt geklommen, gesprongen, gegleden, gesjouwd, gebouwd. Er wordt gekookt, gedeeld.

Kortom de kinderen kunnen volop bezig zijn met de ontwikkeling van zijn persoonlijke competenties, hun de brede persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid en zelfvertrouwen, flexibiliteit, creativiteit, aanpassingsvermogen en worden hierin ondersteund en gestimuleerd door de leidsters.

Het spelmateriaal en de sociale competenties

Het aanwezige speelmateriaal, zet kinderen aan om met elkaar te communiceren en naar elkaar te kijken en van elkaar te leren. Kinderen hebben de mogelijkheid sociale kennis en vaardigheden zoals het zich kunnen verplaatsen in een ander, kunnen communiceren en samenwerken met elkaar, anderen kunnen helpen, conflicten kunnen voorkomen en oplossen, de ontwikkeling van sociaal verantwoordelijkheid, in hun spel uit te proberen. Onder het spel wordt door de leidster opgelet, begeleid, gestimuleerd, geobserveerd en gezongen.

Het spelmateriaal en de overdracht van normen en waarde

De speelhoek met een keukentje is een ideale plek om het eerste begin van normen en waarden eigen maken te oefenen in 'sociaal wenselijk gedrag'. Kinderen kunnen de tafel dekken en spelen ons herkenbare tafelmoment na.

- Een dag op de Morgenzon

Om een indruk te geven hoe het er bij ons aan toe gaat, volgt hier een beschrijving van een dag op de verschillende groepen.

Een dag op de Morgenzon

Vanaf 8.30 uur start de groep. Ouders nemen uiterlijk 8:45 afscheid van hun kind.

Ouders komen hun kinderen brengen als de basisschool kinderen al in de klas zitten om erge drukte te voorkomen.

Daarna zingen we het welkomstliedje voor de kinderen, gaan de broodjes op de bakplaat, zingen we het speelliedje en gaan de kinderen vrij spelen. Wie wil helpen de tafel en bankjes te poetsen kan dan helpen.

Bij de Morgenzon is veel aandacht voor de bewegingsdrang van kinderen. We proberen zitmomenten niet te lang te laten duren. En veel ruimte te creëren voor vrij spel.

We vinden het belangrijk voor het zindelijkheidsproces dat kinderen op eigen initiatief naar de wc kunnen gaan. Wanneer kinderen net zindelijk zijn en meer begeleiding nodig hebben, nemen we een paar keer op de ochtend mee naar de wc. Als kinderen verschoond moeten worden kan dit op de groep.

Tijdens het vrij spel worden er op et kleed appeltjes gepoetst, geschild en gegeten om ongeveer 9:30. Dit is een rustmoment voor de kinderen.

Tijdens het vrij spel binnen kan er ook een knutselactiviteit aangeboden worden. Wanneer een kind liever wil blijven spelen, is dit helemaal prima.

Om ongeveer 10:15 komen we samen op het kleed. We doen een kringspelletje / paar liedjes gerelateerd aan het seizoen. Daarna zingen we het opruimlied om vervolgens op te gaan ruimen.

Daarna gaan dekken we de tafel en gaan we ons broodje eten. Een juffie zit de gehele broodmaaltijd aan tafel tot het laatste kind klaar is met eten. De andere juffie gaat als de eerste kinderen klaar zijn en toe zijn aan bewegen, de jassen en schoenen halen. Deze trekken we op het kleed aan en dan gaan we naar buiten.

Om 12:15 ruimen we op. Daarna gaan we nog eventjes in de kring en sluiten we de ochtend af.

De ouders komen allemaal om 12:30 hun peuter weer halen. In de lente en zomer sluiten we buiten af. In de herfst en winter ronden we af binnen aan de tafel.